

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724201662
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6724201662.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobcu K.. X. K.. R. R., narodeného XX. R. XXXX, N., G. L. X. XXX/XX, t. č. Q., A. H. V. XX/X, zastúpeného Advokátska kancelária BUGRI s.r.o., Zvolen, Námestie SNP 23, IČO: 56 434 995, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.270,42 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen z 18. októbra 2024 č. k. 12C/21/2024-186 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen zo 6. novembra 2024 č. k. 12C/21/2024-211, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen z 18. októbra 2024 č. k. 12C/21/2024-186 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen zo 6. novembra 2024 č. k. 12C/21/2024-211 p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom z 18. októbra 2024 č. k. 12C/21/2024-186 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie zo 6. novembra 2024 č. k. 12C/21/2024-211 (ďalej len „opravné uznesenie súdu prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 5.270,42 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 5.270,42 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť pri výkone služby hasiča v dôsledku nesprávnej, resp. neúplnej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica 2003/88/ES“ alebo „smernica“) do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o HaZZ“ alebo „zákon č. 315/2001 Z. z.“ resp. „ZoHaZZ“) v období od apríla 2021 do februára 2024. Žalobca, vykonávajúci štátnu službu na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Krupine, odpracoval v žalovanom období celkom 1.767,93 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej), ktoré neboli započítané do služobného času, čím mu vznikla škoda v podobe nemajetkovej ujmy.

1.2. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaný (Slovenská republika) je v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí Hasičský a záchranný zbor (ďalej aj „HaZZ“).

1.3. Prvoinštančný súd poukázal na už ustálenú rozhodovacia prax všeobecných súdov v obdobných sporoch ohľadne nesprávnej transpozície smernice, pretože vnútroštátna právna úprava (zákon o HaZZ) umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času v rozpore s čl. 2 smernice a rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b smernice.

1.4. Zároveň je daný základ nároku žalobcu, nakoľko sú splnené 3 podmienky: 1. porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát; 2. existencia škody a 3. priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

1.5. Súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) C-254/18.

1.6. Uvedol, že vnútroštátna právna úprava v prípade hasičov neobsahuje žiadne mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že nebude prekročovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas v každom období dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období, ktoré je 6 mesiacov.

1.7. Po citácii čl. 36 ods. 1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“), § 11, § 13, § § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“) ustálil, že žalobcom uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné posudzovať analogicky podľa upravených v § 11 a nasl. OZ vzťahujúcich na ochranu osobnosti.

1.8. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal preukázať, že u žalobcu došlo k prekročovaniu maximálneho týždenného 48-hodinového pracovného času v rozhodnom období (od apríla 2021-februára 2024), a to najmä nezapočítaním neaktívnej časti služobnej pohotovosti do odpracovaného času.

1.8.1. V príčinnej súvislosti s nerešpektovaním čl. 2 a čl. 6 písm. b) smernice podľa názoru súdu prvej inštancie bolo žalobcovi dlhodobo zasahované do jeho osobnostných práv - do práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok a práva na rodinný a súkromný život, v dôsledku čoho mu vznikla nemajetková ujma.

1.9. V posudzovanej veci nebolo možné domáhať sa ochrany prostredníctvom žaloby na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žalobou na odstránenie trvajúcich zásahov, pričom ani morálna satisfakcia nepripadala do úvahy.

1.10. V súvislosti s posudzovaním primeranosti uplatňovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 5. decembra 2012 sp. zn. III. ÚS 288/2017, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 30. apríla 2008 sp. zn. 5Cdo/126/2007.

1.11. Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dokladmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom Únie prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Naopak, o to viac času trávi v práci, pričom sa jedná o fyzicky aj psychicky náročné zamestnanie, čo má dopad na jeho zdravotný aj psychický stav. Daný stav mal vplyv na jeho súkromný život, kedy vzhľadom na pracovnú záťažnosť má obmedzený kontakt s rodinou.

1.11.1. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne tak, ako sa to snažil prezentovať žalovaný (zjavne nesprávne).

1.12. Súd prvej inštancie postup žalobcu pri výpočte náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote, a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Ohľadne výšky nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/100/2023, sp. zn. 14Co/36/2022, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/229/2019, sp. zn. 6CoPr/2/2019.

1.12.1. Súd prvej inštancie vzal do úvahy aj to, že od doby predchádzajúcich rozhodnutí v iných obdobných sporoch (spory sa vedú na súdoch od roku 2015) došlo k zvyšovaniu minimálnej mzdy, ktorá sa odvíja od priemernej nominálnej mzdy zamestnanca za určený kalendárny rok, kedy napr. roku 2018 bola minimálna hodinová mzda v najnižšej triede 2,759 Eur a v roku 2024 bola 4,31 Eur.

1.12.2. Súd prvej inštancie podotkol, že aj napriek stovkám právoplatných rozhodnutí súdov SR žalovaný doposiaľ neprijal žiadne opatrenie na nápravu daného dlhodobého protiprávneho stavu, z čoho možno vyvodit tiež záver, že doposiaľ miernejšie náhrady nemali žiaden eventuálne len zanedbateľný vplyv na žalovaného.

1.13. Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období, pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém a výplatné pásky).

1.14. Súd prvej inštancie uviedol, že vychádzajúc z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods.1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50% z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%).

1.14.1. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozsudku (odsek 21. až 24.) špecifikoval výpočet nemajetkovej ujmy s tým, že celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za žalované obdobie apríl 2021 až február 2024, teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1.767,93 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 5.270,42 Eur.

1.15. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný včas odvolanie.

2.1. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP.

2.2. Skutočnosť, že by nesprávne transponoval smernicu do právneho poriadku, samo osebe nezakladá porušenie čl. 6 písm. b) smernice. Bolo preto povinnosťou žalobcu preukázať samotné porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k jeho plánu služieb.

2.3. Samotná nesprávna transpozícia akejkoľvek smernice nemôže nikdy zakladať nárok na náhradu škody, resp. v tomto prípade nemajetkovej ujmy, fyzickej osobe. Je to z dôvodu, že jedine Európska komisia môže podniknúť právne kroky voči členského štátu Európskej únie, ktorý netransponuje určitú smernicu do svojho vnútroštátneho poriadku. Táto právomoc je v rukách Európskej komisie v zmysle článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

2.3.1. Osvojiť si otázku správnej či nesprávnej transpozície akejkoľvek smernice môže iba Európska komisia a nie vnútroštátny súd.

2.3.2. Prípadné porušenie povinnosti členského štátu Európskej únie transponovať akúkoľvek smernicu do vnútroštátneho poriadku zakladá iba zodpovednosť členského štátu voči Európskej únii a nie voči konkrétnym fyzickým osobám. Nárok fyzickej osoby pri tom môže vzniknúť iba ako nežiadúci dôsledok nesprávnej transpozície smernice, tzn. súd prvej inštancie mal skúmať, aký mala nesprávna transpozícia smernice dopad na žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného Trnava z 22. októbra 2024 č.k. 102C/12/2023-125.

2.4. Z judikatúry SDEÚ vyplývajú všeobecné podmienky, ktoré musia byť splnené na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody za porušenie práva Únie, ktorými sú porušenie právnej normy Únie, existencia škody a priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou jednotlivcovi.

2.5. Súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s otázkou fondu pracovného času, ktorý zahŕňa nielen pracovný čas (čl. 2 ods. 1 smernice) ale aj čas odpočinku (čl. 2 ods. 2 smernice). Zákon č. 315/2001 Z. z. považuje určité časy odpočinku za výkon štátnej služby, avšak tieto nie sú výkonom štátnej služby (§ 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Hoci sa do fondu pracovného času započítava ako služobný čas aj čas dovolenky, voľna za sviatok, či voľna z kolektívnej zmluvy, tieto časy nie sú výkonom štátnej služby a tieto možno subsumovať pod čas odpočinku podľa čl. 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES na účely smernice. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 2. februára 2024 sp. zn. 3C/18/2023.

2.6. Namietal nesprávne posúdenie referenčných období, ktoré má byť v zmysle § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. 6 mesiacov, pričom toto ustanovenie sa má vzťahovať aj na príslušníkov HaZZ v Slovenskej republike. Služby sa tak majú rozvrhovať vopred do obdobia 6 mesiacov. V praxi sa

tak rozvrhujú služby na obdobie 6 mesiacov a následne sa každý mesiac upravujú tak, aby bola zabezpečená nepretržitá prevádzka hasičských staníc s ohľadom na plánované či neplánované situácie.

2.6.1. Žalobca si do výpočtu priemerného týždenného služobného času zahrnul celý fond pracovného času, teda vrátane dní času odpočinku. Článok 2 smernice rozlišuje medzi pracovným časom a časom odpočinku, a preto považoval výpočet žalobcu za nesprávny.

2.7. Súd prvej inštancie súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení o mzdových nárokoch príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Súd prvej inštancie sa týmto postupom dopustil závažného zásahu do práva na spravodlivý proces a to tak, že konal v rozpore s § 216 CSP, teda v rozpore so zásadou ne ultra petitem a zároveň aj tým spôsobom, že závažným spôsobom porušil princíp právneho štátu, ktorý je ukotvený v článku 1 ods. 1 ústavy a to tak, že dva hodnotovo rozdielne pojmy fakticky skĺbil do jedného a tým úplne ignoroval ich jedinečnosť, osobitosť a rozdielnosť.

2.7.1. Súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z otázky vecnej škody (podľa § 420 OZ), keďže vyplývala zo mzdy žalobcu.

2.7.2. Súd prvej inštancie v otázke nemajetkovej ujmy bezpochyby vychádzal z princípu náhrady skutočnej škody, pričom samotnú nemajetkovú ujmu súd prvej inštancie viazal na skutočnosť, že žalobcovi nie je vyplácaná odmena za určenú služobnú pohotovosť vo výške 50 %.

2.7.3. Súd prvej inštancie zjednotil pojem „nemajetková ujma“ a pojem „skutočná škoda“, pričom týmto spôsobom možno vypočítať jedine faktickú škodu, v dôsledku čoho došlo zo strany súdu prvej inštancie k excesu a porušeniu zásady ne ultra petitem, teda k rozporu s § 216 CSP.

2.7.4. Predmetom žaloby je náhrada nemajetkovej ujmy a nie náhrada skutočnej škody spočívajúcej v rozdielnom ohodnotení žalobcu za služobnú pohotovosť.

2.8. Ďalej namietal rozdiel medzi nemajetkovou ujmu podľa § 11 až § 16 OZ a skutočnou ujmu podľa § 415 a nasl. OZ. Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. júla 2023 sp. zn. 6Co/66/2023, zo 6. marca 2024 sp. zn. 5Co/85/2023, 5Co/82/2023 z 3. apríla 2024 a uznesenie najvyššieho súdu z 31. januára 2023 sp. zn. 7Cdo/29/2021.

2.9. Podľa jeho názoru žalobca žiadne svoje tvrdenie ohľadom pociťovanej nemajetkovej ujmy nepreukázal.

2.10. Žalobcom predložený výpočet nemajetkovej ujmy je skutočnou škodou a takýto výpočet nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky ani v rozhodnutiach SDEÚ.

2.11. Mal za to, že výška škody (5.270,42 Eur) je neprimeraná v porovnaní s výškou náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s ujmu žalobcu podstatne vyššia.

2.12. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Público-Comunicacáo Social, S.A. v. Portugalsko).

2.12.1. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/19/2020.

2.13. Podľa § 13 ods. 2 OZ žalobca doposiaľ nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napríklad v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku žalobcom požadovanej nemajetkovej ujmy.

2.13.1. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencie závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať.

2.13.2. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku bližšie nezaoberal skutočnosťou, že žalobca v priebehu konania netvrdil ani nepreukázal, že by jeho práca bola výlučným dôvodom, pre ktorý nemôže venovať dostatok času rodine a voľnočasovým aktivitám. Medzi argumentom žalobcu o utrpenej ujme a nesprávnym prebratím smernice tak neexistuje príčinná súvislosť.

2.14. V dôsledku nedostatočného odôvodnenia považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a takéto rozhodnutie má byť zrušené.

2.15. Podotkol, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno.

2.16. Poukázal na to, že všeobecné súdy v obdobných veciach priznávajú nemajetkovú ujmu medzi 1.500,- Eur až 2.500,- Eur, eventuálne žiadnu sumu (viď napr. rozsudok Okresného súdu Trnava z 7. novembra 2024 sp. zn. 22Co/30/2024, rozsudok Okresného súdu Trnava z 22. októbra 2024 sp. zn. 102C/12/2023, rozsudok Mestského súdu Bratislava IV z 28. októbra 2024 sp. zn. B5-24C/34/2023).

2.17. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a zákonný, pričom považoval odvolanie žalovaného za nedôvodné a neopodstatnené.

3.1. K odvolacej námietke týkajúcej sa tvrdenia žalovaného o tom, že nesprávna alebo neúplná transpozícia smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky nie je spôsobilou skutočnosťou zakladajúcou nárok na náhradu škody jednotlivca voči štátu, poukázal na rozhodnutia SDEÚ vo veci C-41/74 Van Duyn V. Home Office a C-106/89, Marleasing SA. Taktiež poukázal na už ustálenú judikatúru SDEÚ, v zmysle ktorej sa od členských požaduje, aby správnu transpozíciu smerníc kontrolovali (rozsudky SDEÚ C-106/89, C-456/98) i na rozsudky SDEÚ C-429/09, C-243/09.

3.1.1. K rozsudkom Okresného súdu Trnava z 22. októbra 2024 sp. zn. 102C/12/2023 a Mestského súdu Košice z 12. septembra 2024 sp. zn. 77C/17/2023 uviedol, že ich žalovaný používa en bloc bez ohľadu na okolnosti toho, ktorého sporu. Rozsudok Okresného súdu Trnava pri tom nezohľadňuje ustálenú rozhodovaciu prax vnútroštátnych súdov, pričom je v rozpore s judikatúrou SDEÚ.

3.2. Vo vzťahu k namietanému výpočtu priemerného týždenného pracovného času žalobca zotrval na svojich doterajších tvrdeniach uvádzaných v žalobnej replike. Uviedol, že žalovaný nijako nerozporoval a procesne nepoprel jeho skutkové tvrdenia žalobcu o dĺžke priemerného týždenného služobného času v žalovanom období, čím sa tieto stali nespornými. Nespornou skutočnosťou je, že jeho týždenný pracovný čas dosiahol najmenej 49,90 hodín týždenne, počas ktorého dochádzalo k porušovaniu (k prekročovaniu) limitov pracovného (služobného) času.

3.2.1. Za bezpredmetné považoval aj poukazovanie žalovaného na výklad ustanovenia § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorým sa snažil obhájiť svoj postup.

3.3. K odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa referenčných období zotrval na svojich tvrdeniach obsiahnutých v žalobnej replike. Nad rámec uviedol, že čl. 6 smernice stanovil povinnosť všetkým členským štátom prijať opatrenia na zabezpečenie toho, že maximálny priemerný týždenný pracovný čas 48-hodín pre každé obdobie siedmych dní nebude prekročovaný. Slovenská práva úprava však takýto mechanizmus neobsahuje.

3.3.1. Aj počas referenčného obdobia (bez ohľadu na jeho dĺžku) sú štáty povinné garantovať neprekročenie 48-hodinového týždenného pracovného času.

3.3.2. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že sa služobný čas zásahových hasičov rozvrhuje na obdobie šesť mesiacov vopred, toto tvrdenie pravdivé nie je, nakoľko v reálnej praxi sa služobný čas plánuje na obdobie jedného mesiaca vopred. Aj takéto rozvrhnutie služobného času však len teóriou, nakoľko v realite daného mesiaca sa služby prispôbujú rôznym okolnostiam vyplývajúcim z toho-ktorého mesiaca (školenia, zastupovanie v prípade PN, nariadením služobnej pohotovosti a pod.).

3.3.3. Nie je pri tom pravdivé tvrdenie žalovaného o tom, že disponuje rozvrhom pracovného času šesť mesiacov vopred.

3.4. Odvolacie námietky týkajúce sa pracovného času a času odpočinku považoval len za zopakovanie tvrdení žalovaného obsiahnutých v duplike.

3.5. Tvrdenia žalovaného o tom, že si v konaní uplatňuje mzdové nároky považoval za zavádzajúce (viď rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2024 sp. zn. 11Co/27/2024), keďže sa nejedná o mzdové nároky a taktiež je mylný názor žalovaného o rozhodovaní súdu prvej inštancie „ultra petitem“. Za dezinterpretáciu záverov súdu považujem aj tvrdenie žalovaného, podľa ktorého „súd prvej inštancie implicitne stanovil, že ujma spočíva v skutočnosti, že žalobcovi nie je vyplácaná suma 50% za určenú služobnú pohotovosť.“ Žiadne takéto závery z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplývajú a ide len o skresľujúci výklad žalovaného.

3.6. Pokiaľ žalovaný namietal, že on údajne neunesol dôkazné bremeno, v tejto súvislosti poukázal na svoj výsluch, ktorý má podľa § 195 CSP dôkaznú hodnotu v porovnaní s inými dôkazmi. Mal za to, že výpoveďou relevantne preukázal, aké zásadné následky na jeho osobný život má daný protiprávny stav a ako sa ho protiprávny dotýka osobne a taktiež aj jeho manželku a dvoch dcér, ktoré sa obe narodili počas žalovaného obdobia. Následky tohto stavu sa pritom nevyhnutne sprostredkovane prejavujú najmä na nich, keďže prichádza o čas, ktorý by mohli tráviť spoločne.

3.6.1. Podľa jeho názoru z vykonaného dokazovania vyvodil súd prvej inštancie správne skutkové zistenia pre posúdenie dôvodnosti ním uplatneného nároku a bola ním náležite preukázaná ujma, ktorú žalovaný mu protiprávnym stavom spôsobuje. Podozrel, že dôkaz vo forme výsluchu navrhol fakticky nad rámec rozsahu dôkazného bremena, ktoré by bolo nevyhnutné na priznanie žalovaného nároku (viď rozsudok SDEÚ C-243/09, bod 54). Námietky žalovaného o tom, že údajne nepreukázal vznik ujmy, považoval preto za plne nedôvodné.

3.6.2. Žalovaný pritom neberie do úvahy, že v posudzovanej veci ide o nárok na náhradu škody spôsobenej z porušenia únieového práva, pričom tento nárok je analogicky posudzovaný cez ustanovenia § 11 a § 13 OZ.

3.6.3. Podmienky priznania takýchto nárokov sú definované v judikatúre SDEÚ (C-243/09) a ustanovenia o ochrane osobnosti boli aplikované len na základe analógie ako podklad pre určenie výšky nemajetkovej ujmy.

3.6.4. Podotkol, že už v žalobe opísal, ako sa prekračovanie maximálneho týždenného priemerného služobného času negatívne prejavuje na jeho osobnom živote. Ujma vo forme straty času odpočinku vzniknutá porušením čl. 6 písm. b) smernice sama osebe opodstatňuje priznanie náhrady škody bez toho, aby bolo potrebné preukazovať aj ďalšie prípadné následky na osobnostných právach. Svojím výsluchom na pojednávaní preukázal zásadné a vážne dôsledky tohto protiprávneho stavu na jeho súkromný, resp. rodinný život

3.7. Súd prvej inštancie sa stotožnil s ním uplatneným spôsobom výpočtu náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy, pričom konštatoval jej primeranosť vo vzťahu ku všetkým okolnostiam, za ktorých k ujme došlo.

3.7.1. Odvíjanie žalovanej sumy od súčtu hodín odpracovanej (avšak do pracovného času nezapočítanej) určenej služobnej pohotovosti, ktorú každý hasič vykonáva počas každej 24 hodinovej služobnej zmeny, zohľadňuje tú základnú skutočnosť, že nepovažovaním služobnej pohotovosti za pracovný čas bol porušovaný článok 2 bod 1 smernice a následne v dôsledku nezapočítania služobnej pohotovosti do odpracovaného času bol prekračovaním maximálneho týždenného pracovného času porušovaný aj článok 6 písm. b) smernice.

3.7.2. Vyčíslenie výšky žalovaného odškodnenia vo väzbe na rozsah pracovnej odmeny tak, ako ho v žalobe uplatnil, predstavuje len orientačné (východiskové) kritérium, ktoré však súdu umožňuje posúdiť, či ním uplatnená výška náhrady zodpovedá požiadavke primeranosti. Tento postup nemožno v žiadnom prípade považovať za uplatnenie „mzdových nárokov“ ako tvrdí žalovaný, nakoľko ide len o porovnanie vyčísleného a uplatneného nároku s obdobnými mzdovými nárokmi.

3.7.3. Súd prvej inštancie v rozsudku výstižne a logicky odôvodnil, prečo žalovanú sumu považuje za primeranú všetkým okolnostiam prejednávanej veci, pričom zohľadnil aj svoju vlastnú predchádzajúcu rozhodovaciu prax v sporoch jeho kolegov o identicky právne vymedzených žalobách.

3.8. Ďalej poukázal na to, že žalovaný dlhodobo nerieši a udržuje protiprávny stav. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spĺňať nielen samotnú satisfakčnú, ale aj preventívnu a sankčnú funkciu, teda má odradiť porušovateľa od protiprávneho konania a má takýmto spôsobom zabezpečovať aj generálnu prevenciu pred pokračovaním v porušovaní práva.

3.8.1. Podľa jeho názoru prisúdená náhrada škody nie je pre žalovaného likvidačná, pričom žalovaným prezentované rozhodnutia prvoinštančných súdov na západnom Slovensku sú doposiaľ neprávoplatné a z hľadiska doterajšej praxe súdov ojedinelé.

3.9. Námietku nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie považoval za nedôvodnú. Za procesnú vadu konania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa (viď uznesenie najvyššieho súdu z 25. októbra 2017 sp. zn. 5Cdo/84/2017). Súd nie je povinný reagovať na absolútne každý a jeden argument či tvrdenie sporových strán, rovnako tak nemusí zachádzať do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami v priebeh konania (viď nález ústavného súdu z 18. septembra 2008 sp. zn. I. ÚS 241/07).

3.10. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa všetky zákonné požiadavky stanovené v § 220 ods. 2 CSP, je odôvodnený precízne, výstižne a presvedčivo.

3.11. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia ako vecne správny potvrdil a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie neskúmal, či a v akom rozsahu došlo k prekročeniu maximálneho 48-hodinového priemerného týždenného času u žalobcu.

4.1. Všeobecné konštatovania súdu prvej inštancie vychádzajúce zo všeobecných a predovšetkým nedokázaných tvrdení žalobcu nemožno považovať za dostatočné, aby došlo k naplneniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

4.2. Súd prvej inštancie úplne ignoroval fakt, že ide o konanie o náhradu nemajetkovej ujmy a priznal náhradu vecnej škody spočívajúcej v rozdielnom ohodnotení určenej a nariadenej služobnej pohotovosti, pričom priznal náhradu za všetky hodiny určenej služobnej pohotovosti a teda de facto skonštatoval, že žalobca nepociťuje žiadnu ujmu počas nariadenej služobnej pohotovosti, pričom vôbec nebral ohľad

na skutočnosť, či tieto hodiny určenej služobnej pohotovosti boli alebo neboli odpracované nad rámec limitu podľa článku 6 písm. b) smernice.

4.3. Vzhľadom na uvedené trval na jeho všetkých doterajších vyjadreniach a na navrhovanom odvolacom petite.

5. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. V posudzovanej veci žalobca svoj žalobný nárok vyvodzoval z prekročenia maximálneho limitu týždenného pracovného času určeného článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v období od apríla 2021 až do februára 2024 v dôsledku jej nesprávnej transpozície do zákona č. 315/2001 Z. z..

7. Podľa § 3 ods. 1 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

8. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory.

8.1. Z judikatúry SDEÚ jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy.

8.2. Pretože jedným z predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu žalobcovi spôsobenú porušením práva Únie je „dostatočne závažné porušenie právnej normy Únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“, súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva Únie pri preberaní smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky (do zákona č. 315/2001 Z. z.), to znamená skúmať, či zákon č. 315/2001 Z. z. zodpovedá cieľom článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Bez posúdenia tejto otázky by nebolo možné rozhodnúť prejednávaný spor.

8.3. Vzhľadom na uvedené žalovaný nedôvodne vytýkal v odvolaní chýbajúcu právomoc súdu posudzovať súlad zákona č. 315/2001 Z. z. so smernicou 2003/88/ES.

9. Odvolací súd poukazuje na to, že smernice sú súčasťou sekundárneho práva Európskej únie. Podľa článku 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej aj „ZEÚ“) „je smernica záväzná pre každý štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.“

10. Smernica nemá všeobecnú záväznosť (ako nariadenie), pretože je adresovaná iba členským štátom Európskej únie a nie všetkým fyzickým a právnickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecne záväzného predpisu a s presnosťou a s jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty (Komisia p. Poľsku, C-475/07, 12. februára 2009, bod 49; Komisia p. Luxembursku, C-57/07, 6. decembra 2007, Zb. s. I-183, bod 10; Komisia p. Španielsku, C-132/04, 12. januára 2006, Zb. s. I-3). Zároveň členské štáty majú povinnosť transponovať (prebrať) smernicu do svojho vnútroštátneho právneho poriadku v predpísanej transpozičnej lehote.

11. Slovenská republika môže prebrať smernicu únie iba prostredníctvom všeobecne záväzného predpisu. Transpozícia smerníc do slovenského právneho riadku prebieha prostredníctvom zákonov Národnej rady SR alebo prostredníctvom aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky. Za nesprávny úradný postup sa ale nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) ústavy a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) ústavy (§ 9 ods. 1, veta druhá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov).

12. SDEÚ po prvýkrát rozhodoval o zodpovednosti štátu za porušenie únieového práva v súvislosti s opomenutím transpozície smernice (C-6 a 9/90, Francovich a Bonifaci, 19. novembra 1991, Zb. s. I-5357, bod 46). Zodpovednosť členského štátu môže však vyplývať aj z iných druhov

porušenia úniového práva, ako je porušenie povinností súvisiacich s transpozíciou smernice, napríklad: aplikácia ustanovenia vnútroštátneho právneho poriadku odporujúceho úniovému právu (C-46 a 48/93, Factortame a Brasserie du pêcheur, 5. marca 1996, Zb. s. I-1029, body 14, 15 a nasl.).

13. V rozsudku vo veci C-429/09 Günter Fuß proti Stadt Halle z 25. novembra 2010, v bodoch 45, 46 Súdny dvor EÚ uviedol: „Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou zmlúv, na ktorých je Únia založená (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 1991, Francoviovich a i., C-6/90 a C-9/90, Zb. s. I-5357, bod 35; z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 31, ako aj z 26. januára 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, Zb. s. I-635, bod 29).

Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť (pozri v tomto zmysle rozsudky Brasserie du pêcheur a Factortame, už citovaný, bod 32; z 1. júna 1999, Konle, C-302/97, Zb. s. I-3099, bod 62; zo 4. júla 2000, Haim, C-424/97, Zb. s. I-5123, bod 27, a z 30. septembra 2003, Kobler, C-224/01, Zb. s. I-10239, bod 31).“

13.1. Z Rozsudku SDEÚ vo veci C-429/09, z bodu 33, 38 vyplýva: „Na úvod treba pripomenúť, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835, body 98 a 100, ako aj Fuß, už citovaný, body 33 až 35 a 38).“

„Za týchto podmienok má pracovník, ako je G.Fuß, ktorého v zásahovej službe zamestnáva Stadt Halle, právo sa priamo dovolávať ustanovení článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 hodín, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia (rozsudok Fuß, už citovaný, bod 60).“

13.2. V rozsudku SDEÚ vo veci C-518/15 Ville de Nivelles proti Rudymu Matzakovi z 21. februára 2018, v bode 27 uviedol: „Po druhé Súdny dvor rozhodol, že smernica 2003/88 sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti žiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie (uznesenie zo 14. júla 2005, Personalrat der Feuerwehr Hamburg, C-52/04, EU:C:2005:467, bod 52).“

14. V zmysle vyššie citovaných súdnych rozhodnutí SDEÚ rozhodol, že smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely smernice 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ ide o uvedené judikatúrne závery SDEÚ, je nesporné, že tieto sú v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie záväzným výkladovým rámcom a prameňom pre výklad a aplikáciu noriem úniového práva vo všetkých členských štátoch EÚ, s retrospektívnym účinkom (rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/94 Richardson) s tým, že výklad úniového práva poníma záväznosť nielen s účinkami per partes, ale s ohľadom na jednotu systému EÚ (na účely používania úniového práva), má aj všeobecnú záväznosť.

15.1. SDEÚ totiž zabezpečuje nielen jednotný výklad a používanie zakladajúcich zmlúv, ako prameňov úniového práva, ale odvodzuje z nich aj nové pravidlá prostredníctvom výkladu existujúcich prameňov práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti. Prostredníctvom judikatúry SDEÚ nevyhnutne dochádza „k skrytej“ normotvorbe prostredníctvom súdneho orgánu, navonok prezentovanej ako výklad prameňov práva a vyplňanie medzier v práve. Úloha SDEÚ ako neformálneho normotvorcu je všeobecne akceptovaná s tým, že rozhodnutiam SDEÚ sa bez akýchkoľvek výhrad priznáva všeobecná precedenčná záväznosť.

16. Súd prvej inštancie dospel k správnej závere, že cieľ článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES (t. j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý (naplnený).

16.1. Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva Únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte.

16.2. Z hľadiska posudzovaného sporu článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

16.3. Žalovaný prebral smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z..

17. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

17.1. Podľa § 85 ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z. služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne.

17.2. Podľa § 86 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z. z. služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

17.3. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

18. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že zákon oddeľuje: a) vykonávanie štátnej služby príslušníka HaZZ v rámci služobného času, b) vykonávanie štátnej služby príslušníka HaZZ v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť príslušníka HaZZ bezprostredne nadväzuje na jeho služobný čas.

18.1. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v oboch prípadoch ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času príslušníka HaZZ.

18.2. Smernica 2003/88/ES v článku 2 ods. 1 a 2 ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť v súlade s vnútroštátnymi predpismi a (alebo) praxou a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

18.2.1. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka HaZZ má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z. z. tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času príslušníka HaZZ vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v smernici.

18.2.2. Posudzované ustanovenia § 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 1 a 2 a § 92 ods. 1 boli prakticky v totožnom znení súčasťou zákona č. 315/2001 Z. z. už v pôvodne prijatom znení účinnom od 1. apríla 2002. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie dňa 1. mája 2004 došlo k zmene uvedených ustanovení zákonom č. 82/2009 Z. z. s účinnosťou od 1. apríla 2009, kedy sa v ustanovení § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je

rozvrhnutý na obdobie štyroch mesiacov (z pôvodného rozvrhnutia na obdobie celého kalendárneho roka) a v ustanovení § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. sa rozčlenil výkon služobnej pohotovosti na služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času (§ 92 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.).

18.2.3. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 82/2009 Z. z. dôvodom úpravy malo byť zosúladenie s právom Únie.

18.3. K ďalšej zmene uvedených ustanovení došlo zákonom č. 400/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012, kedy sa v ustanovení § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov (z dôvodovej správy k zákonu č. 400/2011 Z. z. nevyplýva dôvod tejto zmeny).

18.3.1. Z toho vyplýva záver, že žalovaný v rámci preberania smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie (transpozícia) smernice 2003/88/ES, resp. že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je v rozpore so smernicou 2003/88/ES.

18.4. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nesprávnom prebratí smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky.

18.4.1. Odvolací súd poukazuje na článok 29 smernice 2003/88/ES, podľa ktorého je táto smernica adresovaná členským štátom Európskej únie. Žalovaný (Slovenská republika) ako členský štát a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku.

19. Správny je aj záver súdu prvej inštancie o zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením jeho práva vyplývajúceho z noriem Európskej únie. Podľa judikatúry SDEÚ štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie, ak: a) porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, b) porušenie práva Únie je dostatočne závažné a c) medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

19.1. Aj podľa názoru odvolacieho súdu boli predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku porušenia práva Únie splnené, pretože článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín.

19.1.1. Uvedené ustanovenie článku smernice 2003/88/ES má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ako bolo uvedené vyššie, ustanovenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Európskej únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou SD EÚ (napr. C-429/09).

20. V príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 ústavy), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 ústavy), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením.

21. V rozpore s judikatúrou SDEÚ je odvolacia argumentácia žalovaného, že medzi porušením práva Únie a vznikom škody žalobcu nie je príčinná súvislosť, keď žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv a nepožiadaval ho o náhradu škody (t. j. nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody).

21.1. Na postavenie žalobcu ako príslušníka HaZZ sa vzťahuje judikatúra SDEÚ (C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať.

21.1.1. Podľa názoru SDEÚ by bol výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva Únie znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by sa od žalobcov ako slabšej strany v pracovnoprávných vzťahoch vyžadovalo najprv uplatniť svoje práva voči zamestnávateľovi. Znamenalo by to aj spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku Európskej únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie.

21.1.2. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES teda nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi boli splnené.

22. Žalobca sa domáhal zaplattenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 5.270,42 Eur, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku výkonu služby v rozsahu priemerného týždenného služobného času presahujúceho limit stanovený v článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v období od apríla 2021 do februára 2024.

22.1. Odvolací súd nesúhlasí s názorom žalovaného, že v skutočnosti sa pod týmto nárokom skrýva mzdový nárok, pretože o uplatnenie mzdového nároku by išlo v prípade, ak by ho žalobca odvodzoval z konkrétnych ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., alebo z ustanovení smernice, či iných právnych aktov Európskej únie, podľa ktorých by na takýto mzdový nárok mal právo a práve v takom prípade by žalovaným musel byť jeho zamestnávateľ a nie štát.

22.2. Pretože súd určuje výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy voľnou úvahou s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostného práva došlo, spôsob jej výpočtu zvolený žalobcom nie je pre jej určenie rozhodujúci, čo však nevylučuje, že súd voľnou úvahou môže dospieť k rovnakej, resp. porovnateľnej výške náhrady (ale môže dospieť aj k nižšej či vyššej výške s tým limitom, že nemôže žalobcovi priznať viac, než čoho sa žalobným návrhom domáha).

23. Smernica 2003/88/ES neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity štáty určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a jednak definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.

23.1. Ani právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.).

23.1.1. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do jeho osobnosti (analógia podľa § 11 až § 13 OZ).

23.1.2. Žalovaný nesprávne namietal, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v žalovanom období apríla 2021 do februára 2024 odpracoval v priemere viac ako 48 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré žalovaný žiadnym spôsobom v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybnil a nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie.

24. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že v rozhodnom období pracoval priemerne viac ako 48 hodín týždenne (a súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa § 85 ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z.) v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný bol. Žalobca nielenže pracoval nad maximálne prípustný rozsah týždenného pracovného času, ale v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES mu odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času.

24.1. Spôsob plánovania zmenných služieb a pohotovosti na pracovisku má opakovane v priemere za následok prekročenie maximálne prípustného rozsahu týždenného pracovného času podľa smernice 2003/88/ES. Z oddeleného vykazovania počtu odpracovaných hodín služobnej činnosti a pohotovosti na pracovisku v mzdovom liste žalobcu je preukázané, že hodiny strávené na pracovisku počas určenej pracovnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. sa do služobného času nezapočítavajú.

25. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca ako príslušník HaZZ v služobnom pomere v rozhodnom období apríla 2021 do februára 2024 mal služobný čas rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladal zo 17-hodinových pracovných zmien výkonu služby, po ktorých nasledovala 7-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, resp. s účinnosťou od 1. januára 2022 zo 16-hodinových pracovných zmien výkonu služby, po ktorých nasledovala 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t. j. v rámci jednej zmeny strávil žalobca na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín.

25.1. Výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti, ktorá bola odmeňovaná ako nadčasová práca a jej trvanie sa započítavalo do fondu odpracovaného času a neaktívnu časť služobnej pohotovosti, ktorá sa do fondu pracovného času nezapočítavala.

25.2. Žalovaný žalobcom predložený výkaz o pracovnej činnosti nespochybňoval, preto tvrdenia žalobcu o rozsahu jeho prítomnosti v práci za žalované obdobie považuje odvolací súd podľa § 151 ods. 1 CSP za nesporné skutkové tvrdenia.

25.2.1. Výkazom o služobnej činnosti (tabuľkami) žalobca preukazoval, že v období od apríla 2021 do februára 2024 bolo porušované jeho právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas vyplývajúci z článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, právo na primeraný odpočinok po práci, za čo požaduje od Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie nahradiť nemajetkovú ujmu vo forme finančného plnenia.

25.2.2. I keď žalovaný žalobcom predložený plán vykonaných služieb príslušníkmi HaZZ na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Krupine v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nerozporoval, v odvolaní už tvrdil, že nebolo preukázané prekročenie limitu 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času podľa smernice 2003/88/ES.

25.2.3. Žalobca predložil súdu prvej inštancie výkaz o jeho služobnej (pracovnej) činnosti za obdobie od apríla 2021 do februára 2024 s podrobným rozpisom vykonaných služieb, odpracovaných hodín služobnej pohotovosti, práce nadčas, čerpania dovolenky a náhradného voľna, z ktorého vyplýva, že priemerný týždenný pracovný čas určený smernicou 2003/88/ES na 48 hodín týždenne bol v tom ktorom mesiaci opakovane prekračovaný. Ide o záznamy z dochádzkového systému používaného zamestnávateľom žalobcu, ktorých hodnovernosť účinným spôsobom spochybnená nebola.

25.2.4. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu podľa ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., smernice 2003/88/ES, smernice 89/391/EHS a poukázal na judikatúru SDEÚ k výkladu pojmu pracovný čas, čas odpočinku, pohotovostná služba na pracovisku a aplikačný rozsah smerníc. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si uplatňoval žalobca práve za prekročenie maximálneho limitu týždenného pracovného času určeného článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vykazovanom období (od apríla 2021 do februára 2024).

25.3. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žaloba bola dôvodná čo do základu aj výšky.

26. Neobstojí ani argumentácia žalovaného, že pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, môže žalobca počas služobnej pohotovosti odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, má vymedzený priestor na odpočinok (spánok) a nevyžaduje sa jeho aktívna činnosť, nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti.

26.1. Žalobca totiž vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobný úrad), musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti. Je oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je prakticky vylúčená. Právo na odpočinok žalobcu bolo dlhodobo niekoľko rokov porušované napriek tomu, že žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, a preto bolo dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť.

26.1.1. Z tohto dôvodu považuje odvolací súd priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú. Služobný čas žalobcu mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich zo smernice 2003/88/ES. K porušeniu práv žalobcu pritom dochádzalo práve výkonom služobnej

pohotovosti. Nemajetkovú ujmu nie je ani podľa názoru odvolacieho súdu možné nahradiť inak z dôvodu, že uplynulý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak.

27. Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní, nakoľko ide o rozdielne skutkové okolnosti.

27.1. Navyše prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznávané v týchto prípadoch, resp. obeťam trestných činov.

27.1.1. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 27. mája 2024 sp. zn. 9Cdo/47/2023, z ktorého vyplýva záver, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých obeť dopravnej nehody nie je dôvodné túto náhradu obmedziť najvyšším prípustným odškodnením podľa zákona o obeťach trestných činov. 27.1.2. Tento právny záver možno aplikovať analogicky aj pri určovaní výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy inej osoby, do ktorej osobnostných práv (najmä práva na súkromný a rodinný život) bolo neoprávnene zasiahnutého iným spôsobom.

28. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovaného, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ.

28.1. Z ustanovenia § 13 ods. 1 OZ vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia.

28.1.1. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 OZ nejavila ako postačujúca.

28.1.2. Vychádzajúc z povahy porušeného osobnostného práva (práva na ochranu zdravia a práva na súkromie) a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t. j. žalovaný ako členský štát Európskej únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES), je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát).

28.1.3. Taktiež neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne.

29. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne prihliadol na okolnosti, za ktorých k vzniku ujmy došlo (nesprávna transpozícia smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z.), na následky, ktoré žalobcovi vznikli (zásah do súkromného života žalobcu, strata práva na odpočinok); zohľadnil aj žalobcom predložený výpočet, na základe ktorého dospel k výške žalovanej sumy.

29.1. Odvolací súd považuje uplatnený nárok za primeraný, a to s ohľadom aj na súdom prvej inštancie uvedenú rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných veciach, pričom ide napr. o rozhodnutia: Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/36/2022 (priznaná suma 6.167,21 Eur), sp. zn. 16Co/46/2022 (priznaná suma 5.520,77 Eur), sp. zn. 11Co/66/2022 (priznaná suma 5.279,95 Eur), sp. zn. 11Co/78/2023 (priznaná suma 6.435,23 Eur), sp. zn. 14Co/88/2023 (priznaná suma 6.265,33 Eur), sp. zn. 13Co/61/2023 (priznaná suma 5.543,76 Eur), sp. zn. 17Co/59/2022 (priznaná suma 3.879,45 Eur), sp. zn. 14Co/34/2022 (priznaná suma 4.196,09 Eur), sp. zn. 17Co/16/2022 (priznaná suma 5.160,35 Eur), sp. zn. 17Co/47/2022 (priznaná suma 3.758,36 Eur), sp. zn. 16Co/26/2022 (priznaná suma 4.335,71 Eur), sp. zn. 16Co/11/2022 (priznaná suma 4.965,- Eur), sp. zn. 16Co/36/2022 (priznaná suma 4.629,59 Eur), sp. zn. 16Co/53/2022 (priznaná suma 4.169,77 Eur), sp. zn. 11Co/48/2022 (priznaná suma 5.642,41 Eur), 11Co/53/2022 (priznaná suma 6.404,56 Eur), sp. zn. 17Co/141/2023 (priznaná suma 4.981,06 Eur) a iné.

30. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o trovách konania (II. výrok) potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP), nakoľko súd prvej inštancie náležite aplikoval zásadu úspechu v spore v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

31. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

31.1. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z § 255 ods. 1 CSP.

31.2. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31.3. V predmetnom prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca, preto mu podľa § 255 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100%.

31.4. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Podľa ustanovenia § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

Odvolací súd poučuje strany v zmysle ustanovenia § 160 CSP o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou a o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytnutí právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení ďalších zákonov.